

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

„Rozbrojone“ Niemcy w 12-tym roku pokoju

W okresie powszechnych dążeń do pokoju wydają Niemcy miliardy na zbrojenia

Komedja rozbrojenia Niemiec ciągnie się już dwunasty rok, a zaczęła się już od pierwszej chwili po zawarciu Traktatu Wersalskiego. Uczyniwszy swego czasu na porzék zadość żądaniom państw koalicyjnych, Niemcy bynajmniej nie rozbroili się i dzisiaj po jedenastu latach pokoju ciągle jeszcze stanowią mogą niebezpieczeństwo dla pozostałej Europy.

Rozważmy tylko szczegóły. Oprócz urzędowej cyfry żołnierzy posiadają Niemcy potężną, tylko za konspiracyjną armię (w postaci nie zliczonych organizacji militarnych, doskonale uzbrojonych i gotowych w każdej chwili do działań wojennych), przechowują w ukryciu olbrzymie zapasy broni i materiałów wojennych, posiadają najgęstsza w Europie sieć linii lotniczych i pod tym pozorem stwarzają sobie potężną flotę powietrzną, mogąca w każdej chwili dostosować się do celów wojennych, budują najnowsze go typu krążowniki wojenne i organizują swój przemysł chemiczny w ten sposób, że w każdej chwili może on być zdolny fabrykować masowo gazy trujące.

W ciągu tych wszystkich lat wojennych państwa dawniejszej koalicji okazały wobec zbrojeń niemieckich zupełną bezsilność. Zdobywały się od czasu do czasu jedynie na mniej lub więcej ostre noty, które Niemcy zawsze zbywały cynicznie odpowiadając, nie czyniąc ani jednego kroku w kierunku faktycznego rozbrojenia.

Pierwszy kwartał roku 1930 przyniósł nam w dziedzinie zbrojeń niemieckich nową zaskakującą niespodziankę. Okazało się bowiem, że te zbrojenia w świetle cyfr budżetu niemieckiego są naprawdę przerażającym obrazem rozwoju dzisiejszego militarysty niemieckiego, mogącego pragnąć pokoju w Europie sprawić bardzo niemiłe komplikacje, może już nawet w najbliższej przyszłości.

W projekcie budżetu na rok 1930 figuruje na utrzymanie armji potężna suma 701 milionów marek. Na złote przeliczone wynosi to z górą półtora miljarda złotych. Dodać jeszcze trzeba, że według danych z ostatnich lat, administracja wojskowa niemiecka przy nosi dochodu około 20 milionów marek, która to suma również przeznaczona jest na użytek armji.

Fakty te z jednej strony ciężka, z drugiej zaskakująca, tembardziej, jeżeli uwzględnimy, że ta pozycja na utrzymanie Reichswehry, wzgl. na dalsze zbrojenia stała się powiększa. W roku 1928 wynosiła ona 689 milionów, w roku 1929 już 697 milionów, zaś w roku bieżącym 701 milionów marek.

Aby zrozumieć całą grozę tego suchego faktu, zaznaczyć trzeba, że w roku 1913, a więc w okresie największych zbrojeń niemieckich, wy dano na potężną 500 tysięczną armję cesarską tylko około 604 miliony marek, czyli znacznie mniej, niż w dzisiejszym pokojowym czasie.

Ważny jeszcze inne porównanie. Polska, nie mająca naturalnych granic, wciągnięta między dwa mniej lub więcej wrogo usposobione państwa, zmuszona siłą tego faktu utrzymywać silniejszą od niemieckiej armję — posiada budżet wojskowy w wysokości 831 milionów złotych, czyli po przeliczeniu o połowę mniejszy od budżetu niemieckiego.

Nikt nie przeczy, że suma ta jest wysoka, ale czy jest ona raczej za niska, jeżeli weźmiemy pod uwagę nasze położenie geograficzne, nasze sąsiedztwo ze wschodu i zachodu.

Nie trzeba zapominać przytem,

że budżet niemiecki jest budżetem oficjalnej Reichswehry, (która według Traktatu Wersalskiego ma liczyć tylko 100.000 ludzi), a więc jest to suma na zbrojenia, do których Niemcy otworzyły się przyznając. Lecz nikt nie wie ile miliardów marek idzie na zbrojenia tajne, a subwencje rządowe dla różnych związków sportowych, prywatnych organizacji militarnych, związków strażniczych dla policji i t. d. A przecież to wszystkie organizacje militarne otrzymują jeszcze w postaci od gmin, instytucji przemysłowych, banków i t. d. Tak więc ogólna kwota zbrojeń niemieckich przybiera obraz naprawdę grozą strachem przejmujący.

Wobec tych wynajanych faktów, cóż znaczyć wszelkie pokojowe zapewnienia polski, mówiących, że jeżeli nawet podpisany Traktat Wersalski jest dla Niemców jedynie „świślickim papierem”, to czy można jakkolwiek przywiązywać wagę do pustych słów, rzucanych w

Zabiegi nowego premiera

Gabinet p. Jana Piłsudskiego bez Marsz. Piłsudskiego? Konferencje orientacyjne w Belwedrze

Warszawa. — W kołach parlamentarnych zapewniają, że przebieg konferencji, jakie desygnowany premier pos. Jan Piłsudski podjął z przedstawicielami klubu uoczył wrazenie na nim dotychczas. Ponadto utrzymuje się pogłoska, że w gabinecie pos. Jana Piłsudskiego nie zasiądzie Marsz. Piłsudski.

„A. B. C.” wyciąga następujące wnioski: Z oświadczenia p. Jan Piłsudskiego wynika jasno, że albo powstanie rząd „współpracy z Sejnem” p. Jana Piłsudskiego, bez udziału Marszałka Józefa Piłsudskiego, gdyż ani Marszałek Piłsudski nie cofnie swych warunków ani Sejm na nie może się zgodzić, a „inaczej, współpraca ta nie jest możliwa, albo misja p. Jana Piłsudskiego nie uda się — Sejm zostanie rozwiązany i nastąpią nowe wybory. Ludzie, którzy znają dobrze p. Jana Piłsudskiego, twierdzą, że na grę taktyczną on nie pójdzie i że jest zdecydowanym przeciwnikiem kroków pozakonstytucyjnych.

Warszawa. — Desygnowany premier posel Jan Piłsudski naznaczył wczoraj w Belwedrze konferencję z przedstawicielami klubów sejmowych.

O godz. 12-ej p. Piłsudski przyjął przedstawiciela Frakcji rewolucyjnej posła Mariana Malinowskiego, o godz. 1.30 przyjęli przy przedstawicieli stronnictwa lewicy i centrum, mianowicie posłowie: Dębski (Piast), Niedziałkowski (PPS) i Róg (Wyzwolenie).

Po południu o godz. 4-ej posel Piłsudski przyjął reprezentantów Koła żydowskiego, o godz. 5-ej przedstawicieli Klubu ukraińskiego posłów Lewickiego i Celewicza, o godz. 5.30 przedstawiciela Klubu

Posiedzenie Sejmu --- w sobotę

Marszałek Daszyński zwołał Sejm, nie zważając na opozycyjne stanowisko B. B.

Warszawa. — Z kancelarii Sejmu oznajmiają:

Artykuł 35 konstytucji mówi: „Każdy projekt ustawy przez Sejm uchwalonej będzie przekazany Senatowi do rozpatrzenia. Jeżeli Senat postanowi projekt uchwalony przez Sejm zmienić lub odrzucić, powinien zapowiedzieć to Sejmowi w ciągu 30 dni, a najdalej w ciągu następujących 30 dni zwrócić Sejmowi z proponowanymi zmianami”.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy w tak ciężkiej dla nas chwili okazali tyle dowodów serdecznego współczucia, życzliwości i przyjęli udział w oddaniu ostatniej posługi zwłokom nieodżałowanej córki naszej

5 + p.

JANINY ANTONINY BADOWSKIEJ

a w szczególności ks. palatowi Wróblewskiemu za słowa pociechy religijnej, ks. Godziszewskiemu, ks. Kurasiowi, Zastępcy Naczelnika Oddziału Eksploatacyjnego, p. Kuczynskiemu, państwu Stanisławowi i Aleksandrowi Bocińskim, pp. zaw. stacji Kondrackiemu, Wierchowskiemu, Jastrzębskiemu, Dziubińskiemu, Kazimierzowi Machayowi, Gruszczyskiemu, Jaworskiemu, radnemu Cardilemu, Wojciechowskiemu, Głodkowskiemu, Paszkowskiemu, Zbikowskiemu, Respondekowi, Michalowi Krauzemu, Dębkiemu, Strzeleckiemu, Drezekowskiemu, Wittychowi, Łapczewskiemu, Szwabskiemu, Różańskiemu, Wietczorkowi, Woldanowi, Mieczysławowi Moderskiemu, Kwaśniewskiemu i Stankowi. Odręcznie koleżki panom urzędnikom, którzy na barkach swoich ponieśli drogie nam zwłoki na miejsce wiecznego spoczynku, p. Sobierskiemu za piękna grę skrzypkowa podczas Mszy św., pozostałym pracownikom ekspedycji i stacji, którzy przyczynili się do ułatwienia pogrzebu, oraz tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób wyrazili nam swoje współczucie, składamy z głębi zbolalych serc stopoloskie „Bóg zapłać”

RODZICE.

Genewie przez dyplomatów niemieckich celem zamyslenia oczów Europy.

Tak samo trudno uwierzyć, aby zawarty ostatnio traktat handlowy z Niemcami mógł rozpocząć naprawdę pokojową erę z tem państwem, mającym tak wiele tradycji zaborskich.

3), uważa się poprawki Senatowi za przyjęte”.

Poprawki Senatowi wpłynęły do Sejmu dnia 15-go marca, ostatni, za tem termin dla zajęcia wobec nich stanowiska mija dla Sejmu w niedzielę 30-go marca br.

W dniu 25 marca powzięła komisja budżetowa Sejmu uchwałę, mocą której pewne poprawki Senatowi przyjmuje, a pewne odrzuca.

Marszałek Sejmu nie zwolał aż do ostatniego możliwego terminu posiedzenia Sejmu w nadziei, że tymczasem minie przesilenie rządowe, wywołane uchwałą Sejmu z dnia 14 marca br. Staraj się bowiem trzymać zwyczaju, że podczas przesilenia rządowego ciała ustawodawcze nie odbywają posiedzenia, zwłaszcza co do przedmiotów, w których musiałby się nowy rząd wypowiedzieć.

Po 10-dniowym oczekiwaniu wyniku prac przesileniowych marszałek Sejmu uważa za swój wobec Sejmu obowiązek zwołać posiedzenie Sejmu na ostatni przed 30-tym marca b. r. dzień, tj. na 29 marca, sobotę z porządkiem dziennym:

Sprawozdanie komisji budżetowej o poprawkach Senatowi do preliminarza budżetowego na r. 1930-31.

Uczynił to z następujących powodów:

1) Art. 25 i 35 konstytucji dają Sejmowi prawo zajęcia w ciągu 15 dni stanowiska wobec zmian proponowanych przez Senat w najważniejszej ustawie, t. j. preliminarzu budżetowym, mającym obowiązywać w r. 1930/31.

2) Rząd nie wpłynął na zajęcie stanowiska Sejmu wobec zmian sennackich, ponieważ miał sposobność zaznaczyć stanowisko swe poprzednio w Sejmie i Senacie przed ustanowieniem Sejmu wobec zmian Senackich. Senackie zmiany przedłożone Sejmowi w formie poprawek, a zwłaszcza poprawki, które w sprawie budżetowej, mającej obowiązywać w r. 1930/31.

3) Szanując zwyczaj parlamentarny nie obradowano podczas chwilałami tych akt ustawodawczych jednak nigdy tego zwyczaju ponad przepisy konstytucji, a zwłaszcza ponad interes państwa. I tak trzy miesiące temu, w grudniu 1929, w środku przesilenia (dymisja rządów p. dra Switalskiego) przyjęta została 7 grudnia, a nowy rząd objął obowiązki dn. 30 grudnia), bo w dniach 18 i 21-go grudnia odbył Sejm dwa posiedzenia, aby uratować dla państwa sumy, płynące z podatku od budynków, wygasającego 31 grudnia 1929. Sprawę tę wówczas referował w Izbie posel dr. Krzyżanowski, członek stronnictwa rządowego. Nikomu też nie przyszło nawet na myśl protestować przeciwko odbywaniu posiedzeń rządowi w czasie przesilenia.

Wczoraj rozszany został posłem porządek obrad 86-go posiedzenia Sejmu wyznaczonego na sobotę 29 marca, godz. 11 rano.

TELEGRAMY

GABINET NIEMIECKI PODAJE SIĘ DO DYMISJI.

Berlin. — Rząd Rzeszy zebrał się w czwartek ponownie o godzinie 19-ej. Posiedzenie było bardzo krótkie. Wobec wytworzonego położenia parlamentarnego, rząd postanowił podać się do dymisji.

PREZ. HINDENBURG PRZYJMUJE DYMISJĘ RZĄDU.

Berlin. — Prezydent Hindenburg przyjął dymisję gabinetu Rzeszy powierając kanclerzowi Müllerowi i wszystkim tymczasowo dalsze sprawowanie ich funkcji. Jutro prezydent Hindenburg przyjmie prezydenta parlamentu Loebego i rozpocznie informację co do możliwości utworzenia nowej większości parlamentarne.

WZMOCNIONA KONTROLA NAD NIEMCAMI.

Paryż. — Komisja spraw zagranicznych Izby Deputowanych 8 głosami przeciwko 3 przyjęła projekt ustawy o ratyfikacji umów haskich. Do projektu ustawy rządowej wprowadzono jednak większość głosów uchwałę, która przewiduje zastosowanie obojętnych środków kontroli przez Ligę Narodów, jeżeli Niemcy nie będą wypełniały zobowiązań, wypływających z planu Younga.

BUNT WOJSK SOWIECKICH NAD GRANICĄ FINLANDZKĄ.

Helsingfors. — W pobliżu miejscowości Terjoki przeszedł granicę fińską oficer sowiecki w pełnym uzbrojeniu, który oświadczył, że pułk, stojący w pobliżu granicy, są w przededniu buntu.

Niektóre oddziały próbują na własną rękę przedrzeć się na terytorium fińskie. Istotnie po stronie sowieckiej daje się słyszeć strzały karabinów i karabinów maszynowych.

Według informacji, pochodzących z kordonu, odbywają się tam utarczki pomiędzy oddziałami zbuntowanymi i oddziałami wiernymi Sowietom.

TORNADO W BRAZYLJI.

Nowy Jork. — Z Sao Paulo donoszą, że gwałtowny tornado zniszczył miejscowość Bonjardia w pobliżu Pernambuco. Według dotychczasowych wiadomości, jest ośmiu zabitych i około stu rannych. Wicher zmiotł dostojnie 250 budynków. Ludność uciekła w góry.

Higiena skóry głowy.

Ze wszystkich części ciała ludzkiego wydziela najbardziej skóra głowy oleisty tłuszcz. W rzadkich tylko wypadkach napotyka się suchą skórę głowy. Oleisty tłuszcz jęłżeje łatwo w temperaturze ciała a do szybkiego jęłżenia przyczyniają się włosy i nakrycie głowy. Proces jęłżenia polega na two rzeniu się kwasów tłuszczowych, które warunkują stan zapalny skóry w postaci łupieżu, wyprysków, swędzenia i przenikliwej woni, którą wyczuwa się nawet z odległości. Łatwo zrozumieć, jak szkodliwie stan taki działa na korzonki włosów, jak niszcząco wpływać musi namaszczenie włosów tłuszczami. Zapobiec można wzmiarkowanym przypadłościom a zarazem zupełnie odwoić skórę i włosy — zobojętnieniem kwasów tłuszczowych. Ani mydłem, ani żółtykiem nie osiągnie się celu, jedynie tylko czystem myciem Szampodem Dra Lustra, który dostosowany jest ściśle do wydzielenia funkcji skóry głowy oraz do koloru włosów. Uwagi powtarzać powinni przyswoić sobie też i mężczyźni, zwłaszcza przy spryciu.

Dr. Z. B.

ZŁAGODZENIE NAPIĘCIA.

Berlin. — Omawiając powierzenie misji tworzenia rządu polowski Janowi Piłsudskiemu „Vorwaerts” pisze:

Jan Piłsudski nie należy do radykalnego skrzydła stronnictwa rządowego. Jest on spokojnym i zrównoważonym człowiekiem.

Mimo to socjalistyczny dziennik powątpiewa, czy desygnowanemu premierowi uda się dojść do porozumienia ze stronnictwami. W każdym razie w desygnowaniu Jana Piłsudskiego dopatruje się „Vorwaerts” złagodzenia napięcia.

NIEMCY PSUJA STOSUNKI GDANSKO - SOWIECKIE.

Moskwa. — Prasa sowiecka poświęca wiele uwagi sprawie stosunku Rosji sowieckiej do Gdańska.

Omawiając artykuł „Koelnische Zeitung”, który występuje przeciw polityce filozoficznej Gdańska, „Izwestija” pisze, że w Niemczech daje się zauważyć tendencja do zepsucia stosunków Sowieców z Gdańskiem, które to stosunki były dotychczas popierane przez Niemcy.

Dotychczas Niemcy oceniali do bre stosunki gdańsko-sowieckie, jako okoliczność dla siebie myślną, gdyż uniemożliwiała to ostateczne poddanie Gdańska wpływowi Polski.

Obecnie w miódowych miesiącach polsko - niemieckiego porozumienia, niebezpieczeństwo polskie w Gdańsku zeszło na drugi plan, a wysunęło się niebezpieczeństwo bolszewickie.

„Izwestija” przypomina, że nowa akcja Niemiec, zdążająca do oderwania Gdańska od stosunków z Rosją sowiecką, przeczy duchowi traktatu w Rapallo i przy ewentualnej rewizji umowy musi być wzięta pod uwagę.

ZAMACH SAMOBÓJCZY RALFA MODRZEJSKIEGO.

Nowy Jork. — W jednym z hoteli nowojorskich popełnił zamach samobójczy przy pomocy rewolweru jeden z najsłynniejszych inżynierów na świecie, Polak Ralf Modrzejewski, syn słynnej aktorki Heleny Modrzejewskiej, który wraz z matką przybył do Stanów Zjednoczonych w roku 1876 i od tego czasu już w Ameryce pozostał.

Pierwszej pomocy śmiertelnie rannemu udzieliła artystka Belle Silvera. Modrzejewski od dłuższego czasu nosił się podobno z zamiarem samobójczym. Powodem samobójstwa miała być choroba i groźnica w związku z nią paraliż.

Sp. inż. Modrzejewski, twórca szeregu monumentalnych mostów, w r. 1922 otrzymał wielki złoty medal Instytutu Franklina. W ubiegłym roku został odznaczony medalem Johna Frizla, tj. odznaczeniem, udzielanym jedynie najwybitniejszym inżynierom. Sp. Modrzejewski urodził się 27 stycznia 1861 roku w Krakowie.

PRZESILENIE W ANGIELSKIM PRZEMYSŁE WŁÓKIENNICZYM.

London. — Projekt obniżenia plac robotniczych w przemyśle włókienniczym, wysunięty przez pracodawców, był wczoraj przedmiotem obrad delegatów organizacji robotniczych. W głosowaniu 34 delegatów wypowiedziało się przeciwko temu projektowi. Wobec tego w najbliższym czasie spodziewać się należy ponownych pertraktacji w sprawie zwalczania kryzysu w welaniamy przemysłu włókienniczym. Obledy do porozumienia nie doszło, około 200 tysięcy robotników było pozbawionych pracy.

LIGA NARODÓW PRZECIW NARKOTYKOM.

Genewa. — Celem przeciwdziałania nadużyciu narkotyków Liga Narodów proponuje ograniczenie wyrobu środków odurzających, zwłaszcza morfiny i heroiny wyłącz

Teatr „NOWOŚCI” Dziś i dni następne. Ceny biletów od 60 gr. do 2 zł. Bilety uczniowskie na wszystkie seanse 1 zł. Wejście dla młodzieży dozwolone.

Kino Teatr „APOLLO” Plac Katedralny. W piątek 28 marca i w dni następne. Film, jakiego jeszcze nie byłof. Po raz pierwszy w Częstochowie jeszcze przed Warszawą!

GŁOS Z TAMTEGO ŚWIATA. Wstrząsający do głębi dramat, sensacyjny i detektywny. W roli głównej najgigantniejszy aktor Lon Chaney.

BANDYTYZM W GRECJI. Ateny. — Kolo Larissy wywiązała się walka pomiędzy żandarmerią a słynnym bandytą Czaszcasem, który w r. 1929 kolo miejscowości Pertruli uwięził 70 turystów.

Obawa rewolty wojskowej na Ukrainie sowieckiej.

Translokacja wojsk ukraińskich w głąb Rosji. Ryga. — Z Charkowa donoszą, że w związku z naprężoną sytuacją polityczną na Ukrainie, wyższe władze wojskowe dokonały przegrupowania poszczególnych oddziałów armii czerwonej na Ukrainie.

ZWYŻKA POŻYCZEK POLSKICH W AMERYCE.

Warszawa. — W ciągu ostatnich miesięcy b. r. na międzynarodowych giełdach nastąpiła ogólna wyżka kursów pożyczek państwowych. Względnie niewielką wyżkę kursów wykazała giełda paryska i giełdy niemieckie.

TAJEMNICZE MANEWRY SOWIECKIEJ FLOTY POWIETRZNEJ.

Wilno. — Ostatnio na pograniczu sowieckim zauważono tajemnicze manewry sowieckiej floty powietrznej.

ZACIĘTA WALKA MIĘDZY CHOŁOPAMI A SOWIECKĄ STRAŻĄ GRANICZNĄ.

Wilno. — Z pogranicza donoszą, że 24 b. m. po stronie sowieckiej wywiązała się zacięta walka między grupą włóścian a patrolom granicznej straży sowieckiej.

Kino-Teatr „Nowy” Dziś i dni następnych potężny dramat pod tytułem: Władcy Atlantyd.

Kino „UCIECHA” Od piątku do 28-go do poniedziałku 31-go marca 1930 roku. Krzesło 80 gr.—Łoża 130.

polskimi i niemieckimi), oraz kontyngent wolnego wywozu z Niemiec 165.000 tonn rocznie starego żelaza dla pruskiej hut.

Co do możliwości przedterminowe wywomienia umowy, to Niemcy mogą uczynić to w dwu wypadkach Polska — w jednym. Jeśli wwoz węgla pruskiego spowoduje obniżenie cen węgla, to Niemcy mogą wy mówić traktat i zamknąć dowóz węgla polskiego.

Oświadczenie gen. Marjusza Zaruskiego w sprawie czasopisma „Flota Narodowa”

W Nr. 14-yim czasopisma „Flota Narodowa” ukazał się artykuł, zawierający szereg niegodnych z prawdą informacji odnośnie działalności Komitetu Floty Narodowej i atakujący mnie, jako Sekretarza Generalnego Komitetu.

WIELKI WYBÓR KART Prima-Aprilisowych Sklep „Gońca” II ALEJA 26.

Związek Majstrów Fabrycznych Oddział w Częstochowie, zawiadamia członków, że OGÓLNE ROCZNE ZEBRANIE odbędzie się dnia 29 b. m.

Kino „CASINO” ulica Kościuszki 18. DZIŚ! Najwspanialsze arcydzieło XX wieku! Film który podziwia cała Europa!

OBWIESZCZENIE. Zarząd Gminy Wyznawiołki Żydowskiej w Częstochowie niniejszem zawiadamia, że budżet i lista składok na rok kalendarzowy 1930 są ukończone.

Potężny jest nasz przemysł włókienniczy. Łódź, Bielsko, Tomaszowa, Białostoku. Materiały polskie całkowicie dorównują wyrobom angielskim.

Teatr „ODEON“

II Aleja Nr. 27. II Aleja Nr. 27.

W piątek 28 b. m. po raz ostatni!!!

Młode orleńta! W największym przeboju obecnego sezonu! Walka o honor! pod tytułem

SERCE LOTNIKA

Waruszający dramata, osruty na tle turnieju bohaterstwa i śmierci na bezkresnej arenie pod oblokami. Aktów 10.

Bajeczna wystawa! Nadzwyczaj emocjonująca scena w podziemnych przesłowach, oraz niezrównana gra, przykuwa uwagę widza do rozgrywających się wypadków od początku do końca powyższego arcydzieła.

NAD PROGRAM:

1) Mechaniczny człowiek Arcywesoła i ciekawa farsa w 2-ch aktach. 2) Najwicejsze aktualności „Pata“ z ostatniego tyg. w kraju.

DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONE!

Początek ostatniego s. a. s. u. o godzinie 9-ej w. 30 wieczorem.

Okruchy materji Kosmicznej

największym wrogiem samolotów

Wybitny meteorolog i znawca lotnictwa, francuski generał Chapel, poczynił duzo ciekawych spostrzezeń i przypuszczeń na temat wypadków lotniczych.

W swoich pracach („Apercu Uarle role des asteroides dans la physique du monde“, Paris 1928, oraz w artykułach w „La France Militaire“ 1929-30) zwraca ostatnio uwagę lotników na meteory, które mając przeważnie minimalną wielkość, nieustannie prawie przeinajają nasze powietrze. Odbarozno fantastyczna szybkością, najmniejsze nawet okruchy materji kosmicznej mogą przebić najgrubszą panecz.

W większości jednak wypadków, przy zetknięciu się z atmosferą naszego globu, tracą one swoją szybkość i zamieniając energię kinetyczną na ciepłą, wywołują powstawanie rozżarzonych chmurtek, które przez pewien czas unoszą się w powietrzu.

Samolot, który napotka taką chmurkę, lub przecinający powietrze asteroid, ulega zazwyczaj katastrofie. Liczba wypadków wskutek tego jest bardzo duża. To też gen. Chapel zwraca na to uwagę lotników i zachęca ich do współpracy z meteorologami, by zgłębić przyczyny niebezpieczeństwa i znaleźć sposoby przeciwdziałania.

Z KRAJU

(-) Polowy na polskim morzu w lutym r. b.

W m. lutym r. b. złowiono na polskim wybrzeżu 240,819 kg. ryb wartości 140,500 zł. W porównaniu ze styczniem r. b. polowy wzrosły pod względem ilości o 8,6 proc., pod względem wartości natomiast

spadły o 34 proc. W lutym, z powodu trwającej niepogody, połowy były naogół nieszczerłone. Z wyjątkiem sprzłotów, połowy innych gatunków spadły, szczególnie połowy śledzi, płastug i innych. Dobre wyniki połowu sprzłotów rybacy zawdzięczają zastosowaniu nowych sieci, t. zw. włoków. Ceny ryb w stosunku do stycznia naogół obniżyły się i to głównie, oprócz spadku połowu cenniejszych gatunków ryb, przyczyniło się do obniżenia ogólnej wartości połowów.

(-) Dwa wstrząsające samobójstwa we Lwowie.

Onegdaj popełniono we Lwowie dwa wstrząsające samobójstwa. W domu przy ul. Sapiehy nr. 85 odebrała sobie życie wystrzałem z rewolweru w serce Stanisława Linka, separawna żona budowniczego w Stanisławowie. Samobójstwa dokonała Linkowa w oczach siostry i przyjaciela, kandydata adwokatury Dr. Marka Lannera. Przyczyną rozpaczywego kroku był rozstrój nerwowy.

W tym samym czasie w lesie Biłohorskim obok Lewandówki, znaleziono zwłoki znanego przemysłowca i współwłaściciela największej we Lwowie piekarni mecha-

nicznej „Mercury“, 53-letniego Kazimierza Kiełbusiowicza. Denat pozostawił list do swego współnika Karola Cuzdaka, w którym jako powód samobójstwa podał trudności finansowe w prowadzeniu piekarni.

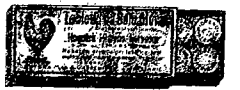
Najbogatszy kraj w Europie

Francja, której udało się wygryć rany wojny, a przez energiczną politykę Pincarego opanować inflację uchodzi dzisiaj za najbogatszy kraj Europy. Zauważa ona tę sytuację nie tylko mądrcy taktycy swoich mężów stanu, ale głównie charaktery i energii najszerzych warstw ludności: jakoteż i całej społecznej struktury kraju.

We Francji mamy najszczerłwsze połączenie państwa rolniczego z państwem przemysłowym. Jeszcze zawsze większa część ludności (51 proc.) żyje i gospodaruje na wsi. W ubiegłym roku żniwa były rekordowe 100 milionów centnarów metrycznych przy wewnętrznym zaprzębowaniu 90 milj. Do tego nadzwyczajne bogactwo naturalne kopalin węgla, które przez najwle kraj z Alzacja i Lotaryngia złoza rudy żelaznej, otrzymały požądane uzupełnienie. Rozwój przemysłu francuskiego w latach o stanich i postępie krokami tak olbrzymimi, że minister pracy, Loucheur, widział się zmuszonym do przestrzeń, nie dlatego, aby przemysł nie był dość solidnie ugruntowany, ale z chawy, by przy dalszym rozwoju nie zabrakło koniecznych ludzi i rąk do pracy. We Francji już teraz pracuje trzy miliony robotników cudzoziemców, z których znaczny odsetek stanowią Polacy, pozatem Włosi, Czesi i Belgowie. Cyfra bezrobotnych wykazuje miesięcznie 300 do 400 osób. Francja jest jedynym w Europie krajem, który się poszczycić może tem, że niema w nim bezrobocia. Francja jest też krajem pracy.

Chcąc nabyć proszek od bólu głowy z „Kogutkiem“ „Migrens-Nervosin“, należy zadać takowy w oryginalnym opakowaniu Gąsckiego. Przy kupnie „Kogutków“ nie należy się namadzać na uproszenie polecanego proszku w opakowaniu, tudzież do naszych podobnem. Najbłpż żądać w oryginalnych pudełkach po 5 sztuk w cenie 75 groszy.

Konnu sprawi przykróść przyjmowanie proszku, niech żada „Kogutku“ Migrens-Nervosin“ w tabletkach (2 tabletki odpowiadają 1 proszkowi). Po 20 tabletek w pudełeczku, cena zł. 1.50 gr. Żadać tabletek od bólu głowy Gąsckei z „Kogutkiem“.

Pojęcie, zaczerpnięte z literatury lub z odwiedzin nocnych lokali Paryża, że Francuz, a zwłaszcza Paryżanin, używa i nadużywa uciech życia, jest z gruntu fałszywe. Nikt nie umie pracować pilniej, gorliwiej, niż Francuzi, jeden z najskromniejszych i najoszczędniejszych narodów w Europie. Ale szczerłwiejsze warunki, skarby ziemi, i kraj urodzajny, bogate a bliskie kolonie nie są jedyną podstawą, nie tworzą same z siebie bogactwa państwa i narodu. Dopiero człowiek stwarza dobrobyt. A Francuz umiał to uczynić i umie w stopniu tak wysokim, że dziś Francja na międzynarodowym rynku pieniężnym jest rywalką Anglii i Ameryki. Bank Francuski gromadzi od dłuższego czasu zapasy złota. Dziś zapasy złota banku Francuskiego przewyższają znacznie zapasy Banku Angielskiego. Pod koniec 1928 r. rezerwy wynosiły 28,9 miliardów franków pa, ierowych, które w przeciągu półtora roku do stycznia tego roku wzrosły co sumy 42,9 miliardów franków papierowych, podczas gdy rezerwy złota Banku Angielskiego w tym samym czasie wynosiły tylko 150,7 milj. funtów szterlingów. Wyrazem tego bogactwa jest niska stopa procentowa, która w roku ubiegłym wynosiła we Francji przeciętnie 3 i pół proc., a teraz obniżona została do 3 proc. Francja umieściła już wielkie sumy zagranicą, tak np. 16 miliardów franków w obligacjach trustu Kreugera. Również żenie poczyniła ogromne inwestycje w kraju. Pomimo to iak wynika z debat w parlamencie, ani inwestycje, ani udział w zagranicznych przedsięwiorstwach nie wy-

czepały zapasów płynnego kapitału Francji. Niemcy, Austria liczą na francuskie subskrypcje projektowanych pożyczek.

Słowem Francja dzisiejsza wraca znnowo do dawnej roli bankiera Europy.

W walce o Niepodległość zdobyliśmy się na solidaryzmy wysięk i wspólny front. W wojnie ekonomicznej o Mocarstwo Stanowisk Polski, łamiemy front walczący przeciwko sobie, gdyż kupujemy towary zagranicę, mając krajowe. 225 milj. złotych wydaliśmy już w ub. roku na zagranicę jedwabie, ubranie, obuwie, mydła, fajance itd.

Co usłyszmy dziś przez radio?

SOBOTA, 29 MARCA. Warszawa — fala 141,7 m. mo 12 kw. 1158—1205 Sygnal czasu, hejnał, 1205—1310 Muzyka gramof. 1210 Kom. meteor. 1440 Kom. gosp. 1500 Odczyt, 1520 Odczyt, 1545 Kącik artystyczny 1615—1715 Muzyka gramof. 1715 Szkr. poczt. 1745 Słuch, dla dzieci, 1845 Rozm. 1910 Centralne Tow. Kółek Roln. do swych członków, 1925—1940 Muzyka gramof. 1940—1950 Kom. PAT, 1958—2000 Sygnal czasu, 2015 Konno przez stępy Paragwaju, 2030 Koncert muzyki lekkiej, —2200 Felieton, 2215 Kom. meteor. 2225—1930 Informacja muzyczna 1930—1955 Z dziedziny fizyki i filmie dzwiokowym, 1958—2000 Sygnal czasu, 2000—2030 Ze świata przyrody, 2030—2200 Koncert z Warszawy, 2200—2215 Felieton z Warszawy, 2215—2235 Kom. meteor., —2235—2300 Kom. PAT, 2300—2400 Muzyka lekka z Warszawy.

SOBOTA, 29 MARCA. Katowice — fala 408,7 m. mo 10 kw. 1158—1205 Sygnal czasu, hejnał, 1205—1300 Koncert gramof. 1600—1620 Kom. gosp. 1620—1710 Koncert gramof. 1710—1745 Szkr. poczt. dla dzieci, 1745—1845 Słuch, dla dzieci z Warszawy, 1845—1905 Rozm. 1905—1920 Ze współczesnej twórczości literackiej Śląska, 1920—1930 Informacja muzyczna 1930—1955 Z dziedziny fizyki i filmie dzwiokowym, 1958—2000 Sygnal czasu, 2000—2030 Ze świata przyrody, 2030—2200 Koncert z Warszawy, 2200—2215 Felieton z Warszawy, 2215—2235 Kom. meteor., —2235—2300 Kom. PAT, 2300—2400 Muzyka lekka z Warszawy.

TABELA WYGRANYCH LOTERJI PANSTWA

W 18-tym dniu ciągłenia 5-ej klasy 20-ej polskiej państwowej Loterii pały większe wygrane na numery następujące: 15.000 zł. na Nr 23598. 10.000 zł. na N-r 68204 136808 146417 147475 166654. 5.000 zł. na N-r 82715 85718 156318. Po 3.000 zł. na N-r 28456 38293 178549 181852 199526. Po 2.000 zł. na N-r 12385 12443 31680 71382 80286 80707 99382 167164 175818 196237. Po 1.000 zł. na N-r 5640 17853 27773 33920 76509 86633 98257 99697 104042 115082 118123 122684 133027 150286 161652 170665 183193 188038 190902 193495 196812 200988. Po 600 zł. na N-r 5840 6335 14362 24279 33502 49049 55828 63223 64601 66214 70489 78391 81050 94034 109943 115333 118949 120147 132782 146605 146652 151610 160458 166817 173695 182775 238299.

ZA GŁOSEM SERCA

Powieść romantyczna.

— Prawda, pani — podchwycił hrabia, — to też nieraz zdarza się, że rzeczy proste i mało znaczące podobają się pewnym ludziom, podczas gdy takie, które powinny być robić najwiękze wrażenie, przechodzą niepostrzeżone. — To zależy, — rzekł sir Georges, — od delikatności smaku... — Nie sądziłbym — odparł hrabia, — widziałem ludzi nie mających żadnego smaku, którzy byli bardzo wybredni, a widywałem i takich, którzy mimo wybrednego smaku, nie umieli ocenić prawdziwego piękna. — Taką zaletę podziwiam — odrzekł sir Georges z zimnym uśmiechem — ale powiedz mi pani, — ciągnął, zwracając się do Klemencji — między ziemskimi rzeczami, co jest na tyle szczerłwie i wybrane, że ci się najbardziej podobają? — Kwiaty — odpowiedziała Klemencja. — Pani masz zatem gust botaniczny... — Nie, panie, — odparła Klemencja — załedwie powierzechnie znam podzieli roślin, ale kwiaty są

jest wedle zdania znakomitych lekarzy najlepszym dotychczas znanym nacierniem przeciw nerwobólom, reumatyzmowi, gośćcowi i t. p. dolegliwościom. Jedna próba wystarczy aby się przekonać o wartości tego środka. Ichtimentol jest wazdziej do nabycia. Główny skład wysyłkowy na Polskę i Gdańsk: Laboratorium chem. aptekarza Mra. Szymona Edelmanna we Lwowie, Teatyńska 6.

— Wyjątek nie przeczy regule, mój panie, — odrzekł Anglik; następnie zwracając się do Klemencji: — jaki kwiat podoba się pani najbardziej? — Fiołek. — Dlaczego? — Bo to był ulubiony kwiat osoby, która najbardziej kochałam na świecie. — Zapewne Fernando de Guevara, — wturcił Don Galo w dobre wierze i ze zwykłą niezręcznością. — Nie — odpowiedziała Klemencja, rumieniąc się na myśl, że mogła kogoś bardziej kochać, niż swego męża, — Fernando nie lubił kwiatów, ale ten, którego wszystkim zawdzięczam, mój wóju, natomiast lubił fiołki; ich zapach przypomina mi zawsze tego zanego męża; mój Boże! co za srała, że umarł... W kilka minut Don Gal, powstał chcąc odejść. — Jak ci pan już odchodzi? — zapytała Klemencja zdziwiona... — Nie naczej, pani, ale mimo że odejde, zawsze tu będę... — Prawda, w mojej pamięci — odpowiedziała Klemencja — Don Galo nadął się jak nigdy: w tej chwili nie byłby się zamienił z Rotszydem, a co więcej, nawet ze stanowiskiem szefa swej biura — Biedny człowiek! — mruknął

stwa, a znajdują się serca, które tego nie mogą pojąć; zda mi się, że minęłabym się z sumieniem, oszukując nawet żartem osobę dobrej wiary. — Z sumieniem! Klemencjo, to słowo jest za nadto poważne przy tak drobnym przedmiocie... — A więc powiedzmy z delikatnością... — Sumienie i delikatność stykają się razem, — odpowiedział hrabia — bo jedno jest doradca, a drugie sędzią naszych czynności. — Czytałaś panj ostatni romans, ogłoszony w feljetonie dziennika — zapytał nagle Paco Guzman, chcąc przerwać rozmowę, w której sam nie wziął udziału. — Nie podoba mi się, — odpowiedziała Klemencja, nie jest moralny, a lubo przynaję autorowi dobre zamiary, sądzę jednak, że dla tego rodzaju utworów moralność powin na być celem, tak jak dla nas jest obowiązkiem. — Lecz styl — zawołał Paco Guzman — jest wspaniały. — Być może, ale suknia nie robi zakonnika. — Lubi pan naszą literaturę, panie hrabio? — dodała Klemencja. — Nadzwyczaj cenie starożytną hiszpańską literaturę, a w nowocześniejszą lubię wszystko, co nie jest naśladownictwem naszej...

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie i przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany ogłoszeń rozpoczyna się od 1,50 zł — Ceny prenumeraty i ogłoszeń na 1 kol. — Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Profesjonalnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów świątecznych i niedzielnych porządane w interesie klientów, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przeddzień do godziny 10-ej rano. — Administracja do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wycofane. Za terminowe zamieszczenie ogłoszenia odpowiadają ogłoszyciele. Nie przysługuje im odpowiedzialności za omiaki powstałe przez nadanie tekstu telefonicznie. Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI. Kierownik Literacki JAN BARYLSKI. Odbito na maszynie rotacyjnej w własnych zakładach drukarskich „Głosu Czesłochowskiego“.